

Od tistih dob pa Ribničan Urban
na potih voli le široko cesto,
odslej najljubši mu je beli dan,
ko svojo suho robo nese v mesto.

JERNEJ POPOTNIK:

Žabe.

el sem v tiste kraje, ki so mojemu srcu najbolj dragi in mili. Visoke, tenke breze se vrsté tamkaj ob stezi, za stezo se razprostirajo zeleni, sočni travniki, zadaj za travniki pa šumé temni gozdovi svoje mračne pesmi. Svetál potok šumlja ob znožju gozdovja; v sencah vrb in jelš se lesketa kakor ogledalo mirno tekoča, od postrvi oživiljena voda; z mrežastim srobotjem prepreženo grmičje ob peščenemrodu zalije za hip plast zlate solnčne luči, zaujčka se na vodni gladini — samo trenutek — in zopet dremlje ves kraj kakor v pričakovanju na nekaj lepega, daljnega, svetlega.

Pod večer je bilo. Vsa dolina se je bliskala v sijaju zahajajočega solнца. Na beli, prašni cesti se je pojavil na visokem črnem konju jezdec, oblit od žareče večerne zarje. Pa že je zapihal nad poljem mlačen veter, prej tako čudolepa luč na zapadu je ugasnila in na zemljo je legel mrak. Nikjer več ni bilo bleščečega jezdeca, izginil mi je bil izpred oči v žametno večerno daljo — in sam sem ostal na ozki stezi sredi travnikov.

Tistikrat se je zasvetlikalo od potoka sem in takoj sem spoznal, da je tamkaj ona. Kopala se je bila pač, ker popoldan je bil izredno vroč in soparen, zdaj pa je počivala pod vrbami in poslušala kosove blagozvočne pesmi, lijoče iz goščave. Še nekoliko korakov — in bil sem pri njej.

»Ti si, Darče?«

»Da, jaz, Jana...«

Živahno me je pogledala izpod širokega, rdečega slamnika.

»Kopala sem se, veš, Darko... Vse popoldne sem bila v vodi.«

»Zdaj si pa trudna, kaj ne, Janica?«

»O, nič, Darček, prav nič!... Ampak veš, kaj se mi je pripetilo? Eno postrv sem prijela za rep...«

»Pa ti je ušla?«

»Ušla, seveda... Tako lepa je bila, tako gladka, tako svetla, kakor z biseri posuta... Ampak ni mi bilo mogoče obdržati je v roki... Kar izmuznila se mi je in pljusnila nazaj v vodo. Jokati sem pričela, tako mi je postalo hudo za lepo ribico, in potem sem šla iz vode...«

»Pa ti je še kaj hudo, Jana?«

»O, še, Darče?... Prej ne bom zdaj vesela, dokler ne dobim ribice...«

Otrla si je na skrivoma solzo iz oči.

»Janica, nič se ne boji! Jutri vzamem trnek s seboj, pa ti ulovim najlepšo ribico... Kaj ne, da ne boš potem nič več žalostna, Jana?«

Veselo je plosnila z belima ročicama.

»Ne, ne, Darko — potem bom vesela, nič več žalostna in še bolj te bom imela rada kakor doslej!«

In njene oči so se napolnile z ljubeznijo in gorkoto.

Zapazil sem poleg nje v travi debelo, v tenak papir zavito knjigo.

»Ali si se učila?« sem jo vprašal.

»Abecednik je,« je povedala. »Znam že vse... ampak kar tako sem ga vzela s seboj, da mi ni preveč dolg čas... Brez knjige nikamor ne grem. — Pa pojdiva, Darče — saj veš, kam mislim.«

Začudeno sem jo pogledal.

»Kam, Jana?«

Vstala je, poskočila in zaplesala okrog mene.

»Kaj bi tako izpraševal! Saj sam rad zahajaš tja... Tja k tisti mlaki... tja mislim...«

»Aha, zdaj vem: k žabam, k žabicam — kaj ne?«

»K žabicam, da, Darko... Tako jih imam rada, ker znajo tako lepo prepevati... Jaz bi jih zmerom lahko poslušala, zmerom, vsak večer, vsako noč...«

Popravila si je lase in slamnik na glavi, pobrala s tal Abecednik, ga stisnila pod pazduho in se veselo zasuknila na peti pred menoj.

»Hopsasa, Darko!«

V mrak ogrnjena sva se napotila preko širnih travnikov. Pa to je bil mrak posebne vrste, ne gost in ne težak, temveč mrak svetel in prozoren, zdaj bleščeč, zdaj ugašajoč, pa zopet v novo luč prehajajoč, mrak mehak in topel, da bi razprostrl človek roke in plaval v njem kakor po vijoličasti, mlačni, v brezkončnost lijoči vodi... plaval in se potapljal, pomolil za hip roke iz cvetočih valov, pa jih zopet skrnil pod gladino in se v sladki omotici predal mrgolečemu svetlemu vodovju, naj ga nese, kamor hoče... V tem mraku je blestel Janin obraz kraj mene kakor čudovita roža, polna omamlji-

vega vonja in najmilejšega sijaja . . . in moj obraz je bil svetel in je žarel skozi mrak in je ugašal . . . Črne proge v daljavi — to so bili gozdovi. Še dalje, v spanje pogreznjeno — kaj je bilo tam? Ali so bili hribi ali doline ali ena sama brezkončna ravan — kdo naj to določi? Mrak je prehajal v luč in luč je postajala zopet mrak, tema . . . in potem nič . . . večer je dihal od vseh strani, pihljaj je lahen vetrič, v samotnih jaggedih, raztresenih križem travnika, je pošumevalo . . . nekje daleč, iz globin je zavzdihnilo kakor iz sanj . . .

(Konec prihodnjič.)

Oporoka.

Ko je spoznanje me objelo,
za dom mi je srce vzplamtelo.

Z rokami delo in z glavó
za rod, za ljubljeno zemljó!

Za dom in narod mi gori,
gorelo bo do konca dni.

In ko ugasne luč življenja,
pot moja se na vekejenja.

Miru ne iščem in veselja —
saj delo je poklic in želja:

Tedaj vzemite, kar imam
najboljšega — vse to vam dam:

Srce za dom in rod plamteče,
po bratov sreči hrepeneče!

E. Gangl.

